

Gäller för: Verksamhet Medicin Geriatrik och Akutmottagning Östra

Giltig från: 2025-05-16

Innehållsansvar: Oskar Svedberg, (osksv3), Specialistläkare

Giltig till: 2027-05-16

Granskad av: Georgios Kontogeorgos, (geoko2), Överläkare

Godkänd av: Sofia Ekdahl, (sofek1), Verksamhetschef

Extra insulinordination

Revideringar i denna version

Inga ändringar

Syfte

Ordination av extrados insulin skall alltid göras med beaktande av patientens ordinarie behandling.

Ansvar

Respektive linjeförordnad ansvarar för att rutinen är känd och följs.

Arbetsbeskrivning

Riktlinjer för ordinationer av extra insulin Sektion 355

När patienten skrivs in på avdelning 355 skall ordinationer gällande extra insulin vid behov anges enligt nedan.

Vid ordination av extrados måste man alltid värdera den aktuella situationen, t.ex. vilken patient det gäller, vilken är grunddosen vid det aktuella tillfället, ges extradosen i anslutning till mat, mitt i natten, före fysisk aktivitet mm?

1. Dosjustering av direktverkande insulin till måltiderna

Ordinera insulin till *varje kolhydratsinnehållande måltid*, dvs även en mindre dos till kvällskaffe med smörgås kl 19. Använd gärna = - tecknet, eftersom det då är lättare att justera tid för injektioner. Skriv in extra vid-behovs-doser (v.b.) i anvisningsrutan. Ex: ge extrados insulin till måltid: om p-glukos >12 ges 2 E, om p-glukos >16 ges ....

Storleken på extradosen styrs av hur stor ordinarie måltidsdos är.

1. Vid behovsordinationer av direktverkande insulin utanför

måltider Skriv t.ex. 2 – 6 E v.b. i ordinationsrutan. Ange förslag till

vid behovs dos i anvisningsrutan i läkemedelsmodulen. Det kan exempelvis handla om:

- Förslag till korrigerig av hyperglykemi kl 22 och 03, ex 2 E vid p-glukos >10 mmol/L, 4 E vid p-glukos >14 mmol/L.

OBS: utanför måltiderna måste man vara mer försiktig med dosens storlek än om det gäller extrados till maten.

- Förslag till korrigerig av hyperglykemi före måltider när patienten behandlas med Mixinsulin kl 08 och kl 16: Ex. om p-glukos före lunch och/eller kvällsmål >10 mmol/L ges 4E, om p-glukos >14 mmol/L ges 6 E. *I beräkningen av extra insulindoser tar man hänsyn till om mixinsulin ges till den aktuella måltiden eller inte.*
- Förslag till korrigerig av hyperglykemi före måltider när patienten behandlas med enbart långverkande insulin och/eller perorala antidiabetika, ex ge 4 E om p-glukos före frukost, lunch och middag om p-glukos >8 mmol/L, ge 6 E om p-glukos >10 mmol/L. Man tänker lite försiktigare inför kvällsmålet.
- V.b.-ordinationer varannan – var 4:e timma om patienten inte äter, ex vid parenteral nutrition.

3. Insulin vid kortisonbehandling

Kortison höjer blodsockret som mest 10 timmar efter given dos. Därför ska man kontrollera blodsocker minst två gånger om dag (innan frukost och innan middag).

Hos patienter med diabetes behöver man oftast höja insulindosen eller lägga till insulin. Patienter med inte tidigare känd diabetes kan också få förhöjda p-glukos av hög dos kortison vilket kan kräva behandling.

Använd i första hand NPH-insulin och ge dosen samtidigt med kortison dosen. Börja med minst 12 – 15 E x 1 sc. Vid hög kortison dos behövs ofta en betydligt högre dos insulin. Mix-insulin, t.ex. HumalogMix 50®, till frukost och lunch kan också fungera bra.

Utvärdera effekten efter 10 timmar och öka dosen successivt tills målvärdet är uppnått. Man minskar NPH-insulin i samband med nedtrappning av kortison och sätter ut NPH insulin eller kommer tillbaka till ordinarie diabetesbehandling efter avslutad kortisonbehandling.

Om patienten redan behandlas med flerdosinsulin, t.ex. insulin Aspart® + insulin Toujeo® lägger man till en extra dos NPH-insulin på morgonen.

Uppföljning, utvärdering och revision

Revisionsansvarig ansvarar för uppföljning och utvärdering. Avvikelse hanteras enligt SU:s riktlinjer för MedControl Pro.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Medicin Geriatrik och Akutmottagning
Östra

Innehållsansvar: Oskar Svedberg, (osksv3), Specialistläkare

Granskad av: Georgios Kontogeorgos, (geoko2), Överläkare

Godkänd av: Sofia Ekdahl, (sofek1), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9881-362022085-19

Version: 10.0

Giltig från: 2025-05-16

Giltig till: 2027-05-16